

Szanowni P.T. Czytelnicy!

Oddajemy do Państwa rąk kolejny zeszyt „Postępów w Chirurgii Głowy i Szyi”. Ma on charakter specjalny, bardzo uroczysty, bo związany jest z 90-leciem istnienia Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej w Poznaniu oraz Międzynarodowym Zjazdem Sekcji Otolologii i Neurootologii Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów, Chirurgów Głowy i Szyi.

W 1919 r. w Poznaniu powstała wyższa uczelnia nazwana później Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza. Jednym z jego dwóch wydziałów był Wydział Lekarski i właśnie tam w 1921 r. zostało założone Uniwersyteckie Ambulatorium Laryngologiczne, które stało się zalążkiem przyszłej Kliniki Otolaryngologii. Założycielem poznańskiej laryngologii uniwersyteckiej był prof. dr Antoni Jurasz – były rektor i dziekan Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie, dziekan Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu w Heidelbergu. Profesor Antoni Jurasz zorganizował działalność leczniczą oraz dydaktyczną dla pierwszych studentów. Po kilku latach przekazał prowadzenie Kliniki prof. dr Alfredowi Laskiewiczowi, który kierował nią do wybuchu II wojny światowej. Po jej zakończeniu szpital przy ul. Przybyszewskiego był bardzo zdewastowany i zniszczony. Profesor Antoni Aleksander Zakrzewski – następny kierownik Kliniki – odbudował ją i rozwinął w niej działalność leczniczo-usługową i chirurgiczną. Wiele czasu poświęcił leczeniu takich chorób, jak: twardziel, ozena, nowotwory górnych dróg oddechowych i pokarmowych, usznopochodne powikłania wewnątrzczaszkowe. Doprowadził do rozwoju audiologii i foniatrii w Poznaniu. W 1980 r. zorganizował Krajowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów, Chirurgów Głowy i Szyi. Następnie Klinikę poprowadził prof. dr Zygmunt Szejsa, rozwijając zwłaszcza chirurgiczne leczenie nowotworów krtani. Nawiązał szeroką współpracę z ośrodkami zagranicznymi, głównie z Niemiec. Do Poznania zaczęło przyjeżdżać wielu laryngologów z całego świata, biorąc udział w kilku międzynarodowych zjazdach naukowych. Rozpoczęła się też aktywna działalność naukowa w zakresie biologii molekularnej.

W 2000 r. kierownictwo Kliniki przejął prof. dr Witold Szyfter. Obecnie w skład Katedry Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi oraz Onkologii Laryngologicznej wchodzi: Klinika Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej z dwoma oddziałami łóżkowymi, oddziałem pooperacyjnym (łącznie 76 łóżek) oraz bardzo nowoczesnym blokiem operacyjnym; Klinika Otolaryngologii Dziecięcej z 25 łóżkami szpitalnymi, blokiem operacyjnym i zespołem poradni; Ośrodek Rehabilitacji Laryngologicznej z poradniami logopedyczną, psychologiczną, akustyczną, szumów usznych i rehabilitacyjną – oprócz lekarzy pracuje w nim grupa doświadczonych logopedów, inżynierów akustyków i audioprotetyków; Pracownia Badań Przesiewowych Słuchu, w której mieści się biuro koordynatora medycznego Programu Powszechnych Przesiewowych Badań Słuchu u Noworodków. Program ten, prowadzony przez Fundację Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, obejmuje cały kraj i uczestniczą w nim 504 placówki medyczne neonatologiczne, laryngologiczne, audiologiczne i rehabilitacyjne.

Każdego roku w Klinice Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej wykonuje się ok. 3500 operacji. W placówkach leczenia ambulatoryjnego Katedry udzielanych jest rocznie ok. 20 tys. świadczeń specjalistycznych i wyskospecjalistycznych. W Katedrze zatrudnionych jest 5 profesorów, 2 docentów, 36 lekarzy, 8 logopedów, akustyków i psychologów oraz ponad 70-osobowa grupa pielęgniarek, pracowników administracyjnych i pomocniczych.

Praca dydaktyczno-szkoleniowa, oprócz zajęć dla studentów, obejmuje również działalność dwóch studenckich kół naukowych, które zdobyły wiele dyplomów i nagród na studenckich konferencjach naukowych. Każdego roku organizują one studenckie obozy letnie. Działalność naukowa Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej skupia się wokół biologii nowotworów głowy i szyi, genetyki niedosłuchu i głuchoty, przewlekłej stymulacji elektrycznej drogi słuchowej. Dzięki bardzo bliskiej współpracy z Instytutem Genetyki Człowieka PAN w Poznaniu realizowane są granty naukowe i prace badawcze. Od 2008 r. wprowadzono nauczanie zabiegów chirurgicznych poprzez Internet. Zorganizowano już 6 sesji chirurgii live, które każdorazowo oglądało ponad 2 tys. osób.

W ramach działalności chirurgicznej Klinika zajmuje się praktycznie wszystkimi działaniami naszej specjalności, a w sposób szczególny chirurgią nowotworów głowy i szyi z różnymi zabiegami rekonstrukcyjnymi. W tym zakresie wykonuje się operacje odtwarzające przy użyciu płatów wolnych z mikrozespoleń naczyniowymi (łącznie ponad 200 operacji). Szeroko praktykowana jest chirurgia laserowa oraz chirurgia gruczołów ślinowych i przerzutów do układu chłonnego szyi w raku tarczycy. Od wielu lat wykonuje się operacje rekonstrukcyjne krtani w przebiegu raka, co łącznie dało 300 operacji już wykonanych. Od 1994 r. prowadzony jest program leczenia głuchoty metodą implantów ślimakowych – w sumie wszczepiono już ponad 810 urządzeń. W ramach mikrochirurgii usznej szeroko stosowane są systemy laserowe typu CO₂ i Erb Yag. Rozwija się chirurgia podstawy czaszki linii środkowej i bocznej (ponad 200 operacji), chirurgia czynnościowa zatok przynosowych (ponad 3500 operacji), chirurgia rekonstrukcyjna nerwu twarzowego, chirurgia w zespole bezdechu sennego i chirurgiczne leczenie zwężeń krtaniowo-tchawiczych.

Za działalność chirurgiczną i leczniczą w 8 rankingach organizowanych przez tygodniki „Newsweek” i „Wprost” oraz czasopismo „Medical Tribune” 8-krotnie Klinikę uznano za najlepszy oddział laryngologiczny w Polsce.

W ostatnich latach zorganizowano również wiele zjazdów naukowych i spotkań z udziałem gości zagranicznych. W 2006 r. odbył się, największy dotychczas w Polsce, Krajowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów, Chirurgów Głowy i Szyi, w którym uczestniczyło ponad 2100 osób.

Przez 90 lat działania Klinika wykształciła całe pokolenia specjalistów laryngologów, którzy objęli ordynatury w wielu miastach polskich. Pamiętając o historii i kultywując tę tradycję, staramy się obecnie o jak najnowocześniejsze wyposażenie Kliniki oraz wprowadzanie nowych metod leczenia chirurgicznego.

prof. dr hab. n. med. Witold Szyfter